

FORTISCHEM a.s.

INFORMÁCIA PRE DOTKNUTÚ VEREJNOSŤ

podľa § 15 a prílohy č. 2 zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

1. Názov a adresa podniku, obchodné meno a sídlo prevádzkovateľa

Názov a obchodné meno	FORTISCHEM a. s.
Adresa sídla / podniku	M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky
IČO	46 693 874
DIČ	2023528254
SK NACE (hlavná činnosť)	20 130 – Výroba ostatných anorganických chemikálií
Webové sídlo	www.fortischem.sk
Telefón / fax	+421 (0)46 568 1111 / +421 (0)46 546 1138

Osoba poverená riadením podniku: Ing. Jakub Racek, predseda predstavenstva (tel. 046/568 3011, sekretariat@fortischem.sk).

2. Informácie o splnení požiadaviek podľa § 5 (oznámenie o zaradení)

FORTISCHEM a. s. je v zmysle § 5 zákona č. 128/2015 Z. z. zaradený do kategórie „B“ (existujúci podnik podľa § 3 ods. 6 zákona). Oznámenie o zaradení podniku do kategórie „B“ bolo predložené Okresnému úradu Trenčín dňa 29. 10. 2015. Posledná aktualizácia oznámenia bola predložená dňa 14. 10. 2024 (z dôvodu zmeny osoby poverenej riadením podniku). Počet zamestnancov podniku k 10. 10. 2024 bol 741.

3. Informácie o súčasnej činnosti podniku

FORTISCHEM a. s. sa zaoberá vývojom, výrobou, nákupom a predajom produktov anorganickej, organickej a makromolekulárnej chémie, ako aj spracovaním plastov. Výroba je organizačne členená do samostatných podnikateľských úsekov (SBU), ktoré zabezpečujú produkciu elektrolýzných produktov a chlórovej chémie, základných organických chemikálií, ako aj karbidu vápnika a technických plynov.

Spoločnosť má vybudovanú účelnú a funkčnú infraštruktúru umožňujúcu dopravu surovín a produktov (cesty, plniace a stáčacie miesta, sklady pevných a kvapalných látok, vlastnú železničnú vlečku), telekomunikácie, prívody zemného plynu, pary a elektrickej energie.

4. Nebezpečné látky prítomné v podniku

V nasledujúcej tabuľke je uvedený výber nebezpečných látok prítomných v podniku spolu s ich klasifikáciou podľa nariadenia EP a Rady (ES) č. 1272/2008 (CLP) a so základnými nebezpečnými vlastnosťami.

Hviezdičkou (*) sú označené látky, ktorých účinky pri závažnej priemyselnej havárii môžu presiahnuť hranice areálu podniku.

Sivo vyznačené nebezpečné látky sa viažu na prevádzky, ktoré sú dočasne odstavené. Uvedené látky sa v týchto prevádzkach buď nenachádzajú (*1,2-dichlóretán, etylén, Listab 51, N,N-Dimetylcyklohexylamín, Nonylfenol, Vinylchlorid*), alebo sa už nenakupujú ale nachádzajú sa v areáli podniku v zostatkových množstvách (ostatné sivo vyznačené). V zozname sa ponechávajú preto, že sú zahrnuté v platnej bezpečnostnej správe podniku, ktorá s nimi naďalej počíta; ich množstvá uvedené v tabuľke zodpovedajú projektovaným, resp. predpokladaným hodnotám podľa bezpečnostnej správy.

P. č.	Názov nebezpečnej látky	CAS	Klasifikácia (H-vety)	Množstvo (t)
1	Chlór *	7782-50-5	Ox. Gas 1 (H270); Acute Tox. 2 (H330); Aquatic Acute 1 (H400)	2 740
2	Vodík	1333-74-0	Flam. Gas 1 (H220)	0,952
3	Chlorovodík *	7647-01-0	Acute Tox. 3 (H331)	9
4	Zemný plyn	68410-63-9	Flam. Gas 1 (H220)	0,006
5	Acetylén	74-86-2	Flam. Gas 1 (H220)	16,5
6	Etylénoxid *	75-21-8	Flam. Gas 1 (H220); Acute Tox. 3 (H331)	740
7	Propylénoxid *	75-56-9	Flam. Liq. 1 (H224); Acute Tox. 3 (H331)	606,7
8	Metanol	67-56-1	Flam. Liq. 2 (H225); Acute Tox. 3 (H331, H311); STOT SE 1 (H370)	5,6
9	Hydrazín	302-01-2	Acute Tox. 2 (H330); Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 1 (H410)	5,6
10	Benzín	86290-81-5	Flam. Liq. 1 (H224); Aquatic Chronic 2 (H411)	0,24
11	Motorová nafta	68334-30-5	Flam. Liq. 3 (H226); Aquatic Chronic 2 (H411)	20
12	Amoniak bezvodý *	7664-41-7	Flam. Gas 2 (H221); Acute Tox. 3 (H331); Aquatic Acute 1 (H400)	76
13	Chlornan sodný	7681-52-9	Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 2 (H411)	1 685
14	Čpavková voda	1336-21-6	Aquatic Acute 1 (H400)	5
15	1,2-dichlóretán	107-06-2	Flam. Liq. 2 (H225)	1 840
16	2-chlóroetanol (etylénchlórhydrín)	107-07-3	Acute Tox. 1 (H310); Acute Tox. 2 (H300+H330); Flam. Liq. 3 (H226)	266
17	Novamal	111-91-1	Acute Tox. 2 (H330); STOT SE 1 (H370)	220
18	Chlórparafíny	85535-85-9	Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 1 (H410)	302
19	Karbid vápnika	75-20-7	Water-react. 1 (H260)	8 774
20	Acetón	67-64-1	Flam. Liq. 2 (H225)	37
21	Benzoylchlorid	100-44-7	Acute Tox. 3 (H331)	6,5
22	Dusičnan sodný	7631-99-4	Ox. Sol. 3 (H272)	28,75
23	Epichlórhydrín	106-89-8	Flam. Liq. 3 (H226); Acute Tox. 3 (H331)	4,68
24	Etylén *	74-85-1	Flam. Gas 1 (H220)	251
25	Etyléndiamín	107-15-3	Flam. Liq. 3 (H226)	43
26	Izobutanol (2-metylpropán-1-ol)	78-83-1	Flam. Liq. 3 (H226)	27,6
27	Listab 51	12578-12-0	Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 1 (H410)	0,25
28	Metylizobutylketón (4-metyl-2-pentanón)	109-10-1	Flam. Liq. 2 (H225)	28,6

P. č.	Názov nebezpečnej látky	CAS	Klasifikácia (H-vety)	Množstvo (t)
29	N,N-Dimetylcyklohexylamín	98-94-2	Flam. Liq. 3 (H226); Acute Tox. 3 (H331); Aquatic Chronic 2 (H411)	2,2
30	Naftomix G RX 349 C	—	Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 1 (H410)	4
31	Nonylfenol	84852-15-3	Aquatic Acute 1 (H400); Aquatic Chronic 1 (H410)	0,4
32	Peroxodisíran didraselný	7727-21-1	Ox. Sol. 3 (H272)	2
33	Propylén *	115-07-1	Flam. Gas 1 (H220)	105
34	Tetralín (1,2,3,4-tetrahydronaftalén)	119-64-2	Aquatic Chronic 2 (H411)	31
35	Xylén	1330-20-7	Flam. Liq. 3 (H226)	11,2
36	Oxid uhoľnatý *	630-08-0	Flam. Gas 1 (H220); Acute Tox. 3 (H331)	0,758
37	Vinylchlorid *	75-01-4	Flam. Gas 1 (H220)	2 300
38	Propán-bután (LPG)	—	Flam. Gas 1 (H220)	0,91
39	Karbidové odsírovacie zmesi	75-20-7	Water-react. 1 (H260)	300

Vysvetlivky: Ox. Gas – oxidujúci plyn, Ox. Sol. – oxidujúca tuhá látka, Flam. Gas – horľavý plyn, Flam. Liq. – horľavá kvapalina, Acute Tox. – akútna toxicita, STOT SE – toxicita pre špecifický cieľový orgán (jednorazová expozícia), Water-react. – pri styku s vodou uvoľňuje horľavé plyny, Aquatic Acute / Chronic – nebezpečné pre vodné prostredie (s dlhodobými účinkami).

5. Charakter nebezpečnosti závažnej priemyselnej havárie

Závažná priemyselná havária (ZPH) je udalosť, akou je najmä nadmerná emisia, požiar alebo výbuch s prítomnosťou jednej alebo viacerých nebezpečných látok, vyplývajúca z nekontrolovateľného vývoja v prevádzke, ktorá vedie bezprostredne alebo následne k vážnemu poškodeniu alebo ohrozeniu života alebo zdravia ľudí, životného prostredia alebo majetku v rámci podniku alebo mimo neho.

Napriek dôslednému dodržiavaniu legislatívnych a vnútro podnikových predpisov nie je možné úplne vylúčiť únik nebezpečnej látky, najmä z dôvodu ľudskej chyby, únavy materiálu a korózie, technickej poruchy alebo zlyhania obsluhy, výpadku napájania alebo médií, nehody na železničnej vlečke alebo cestách, nežiaducich externých udalostí, živelných pohrôm alebo úmyselného poškodenia.

Hlavné typy havarijných scenárov a možné účinky

Na základe posúdenia rizika spracovaného v bezpečnostnej správe podniku boli identifikované tieto hlavné typy reprezentatívnych havarijných scenárov spojených s látkami s možným účinkom mimo areál:

- **Toxický rozptyl (disperzia toxického mraku)** – pri úniku chlóru, chlorovodíka, amoniaku, etylénoxidu alebo propylénoxidu; prejavuje sa rozšírením toxického mraku v smere vetra.
- **Požiar** – tryskový požiar, požiar mláky alebo bleskový požiar (flash fire) pri úniku horľavých plynov a kvapalín (propylén, etylén, etylénoxid, propylénoxid).
- **Výbuch** – výbuch mraku pár (VCE), prípadne BLEVE pri katastrofickom zlyhaní tlakového zariadenia s horľavým skvapalneným plynom.

Charakteristika látok s možnými účinkami za hranicami podniku:

- **Chlór (Cl₂)** – Jedovatý žltozelený plyn ťažší ako vzduch, dobre rozpustný vo vode. Intoxikácia začína silným podráždením očí a vedie k prudkému bolestivému kašľu.

- **Chlorovodík (HCl)** – Bezfarebný, silno žieravý a dusivý jedovatý plyn ostrého zápachu, ťažší ako vzduch. So vzdušnou vlhkosťou tvorí korozívnu hmlu, spôsobuje ťažké poleptanie pokožky, očí a dýchacích ciest.
- **Amoniak (NH₃)** – Bezfarebný jedovatý plyn štipľavého zápachu, ľahší ako vzduch, dobre rozpustný vo vode. Dráždi dýchacie ústrojenstvo, vysoké koncentrácie môžu spôsobiť zastavenie dychu.
- **Etylénoxid (C₂H₄O)** – Bezfarebný, mimoriadne horľavý jedovatý plyn ťažší ako vzduch. So vzduchom tvorí výbušnú zmes, má silne dráždivý účinok.
- **Propylénnoxid (C₃H₆O)** – Veľmi horľavá bezfarebná kvapalina; pary ťažšie ako vzduch tvoria výbušnú atmosféru. Dráždi oči, nos a hrdlo, pôsobí na CNS.
- **Propylén (C₃H₆)** – Mimoriadne horľavý plyn ťažší ako vzduch, so vzduchom tvorí výbušnú zmes. Má narkotické účinky, skvapalnený spôsobuje omrzliny.
- **Etylén (C₂H₄)** – Mimoriadne horľavý skvapalnený plyn, rýchlo sa vyparuje a tvorí výbušné zmesi. Pary sa rýchlo šíria, majú narkotický účinok.
- **Vinylchlorid (C₂H₃Cl)** – Bezfarebný, mimoriadne horľavý plyn ťažší ako vzduch, so vzduchom tvorí výbušné zmesi; pôsobí narkoticky.
- **Oxid uhoľnatý (CO)** – Bezfarebný plyn bez zápachu, mimoriadne horľavý a jedovatý, so vzduchom tvorí výbušné zmesi. Blokuje prenos kyslíka v krvi a spôsobuje dusenie.

6. Informácie o splnení požiadaviek podľa § 8 (bezpečnostná správa)

FORTISCHEM a. s. ako prevádzkovateľ podniku kategórie B vypracoval v zmysle § 8 zákona č. 128/2015 Z. z. bezpečnostnú správu s cieľom preukázať splnenie predpísaných povinností na úseku prevencie ZPH. Súčasťou bezpečnostnej správy je posúdenie rizika závažných priemyselných havárií. Aktualizovaná bezpečnostná správa podniku bola schválená rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odboru starostlivosti o životné prostredie, č. OU-TN-OSZP2-2024/036510-033 zo dňa 2. 12. 2024, ktorým bol udelený súhlas s aktualizáciou bezpečnostnej správy podľa § 8 ods. 5 zákona o PZPH. Súhlas sa vydáva na dobu určitú do 30. 11. 2029.

7. Varovanie verejnosti a vyrozumieanie osôb pri ZPH

Varovanie obyvateľstva a vyrozumieanie osôb na ohrozenom území po vzniku mimoriadnej udalosti alebo pred bezprostrednou možnosťou jej vzniku sa vykonáva prikázanými varovnými signálmi sirén v kombinácii s hlasovou (verbálnou) informáciou.

Predmet aktivácie	Signál	Verbálna informácia
Chemické ohrozenie	2 min – kolísavý tón	„Pozor, chemické nebezpečenstvo! Zostaňte doma alebo vstúpte do najbližšej budovy a uzavrite okná a dvere! Počúvajte vysielanie miestnych informačných prostriedkov a riadte sa ich pokynmi!“
Ohrozenie požiarom	2 min – kolísavý tón	„Pozor, ohrozenie požiarom!“
Koniec ohrozenia	2 min – stály tón	„Pozor, koniec ohrozenia!“
Skúška sirén	2 min – stály tón	„Pozor, skúška sirén!“ / „Pozor, ukončenie skúšky sirén!“

Preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania dvojminútovým stálym tónom sirén sa vykonáva v zmysle spresnenia Ministerstva vnútra SR. O pravidelnom preskúšaní a o ďalších skúškach mimo tento termín informujú rozhlas, televízia a tlač.

8. Odporúčaný spôsob správania sa pri vzniku ZPH

Keď zaznie varovný signál sirény, možno predpokladať, že došlo k závažnej mimoriadnej udalosti s možným ohrozením zdravia alebo života, životného prostredia a majetku. Po signáli budú nasledovať informácie o druhu udalosti a odporúčanom správaní – počúvajte obecný rozhlas a ďalšie dostupné komunikačné prostriedky.

Všeobecné zásady sebaochrany:

- zachovať pokoj, konať s rozvahou, nepodliehať panike,
- riadiť sa pokynmi pracovníkov záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy,
- varovať ostatné ohrozené osoby,
- ak je to možné, okamžite opustiť ohrozený priestor,
- pred odchodom z objektu ukončiť činnosť s otvoreným ohňom, vypnúť elektrické a plynové spotrebiče,
- chrániť seba aj ďalšie osoby podľa typu havárie a svojich možností.

V prípade úniku nebezpečnej látky – pri pobyte v budove:

- zostaňte v budove, v miestnosti odvrátenej od smeru vetra a s čo najmenším počtom okien,
- uzavrite a utesnite okná, dvere a ventilačné otvory, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie utesnite tkaninami namočenými vo vode so saponátom),
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
- sledujte hlásenia miestnych informačných prostriedkov, telefonujte len v súrnom prípade,
- budovu opustite len na pokyn kompetentných orgánov.

V prípade úniku nebezpečnej látky – pri pobyte mimo budovu:

- zorientujte sa podľa situácie a okamžite opustite ohrozený priestor – z ohrozeného priestoru sa uniká vždy kolmo na smer vetra,
- ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkryt v najbližšej budove a postupujte ako pri pobyte v budove,
- ak vás varovanie zastihne v automobile, opustite ho (odstavte tak, aby neprekážal na komunikácii) a vyhľadajte úkryt.

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest: najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie kusom flanelovej tkaniny alebo froté uteráka mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej.

Evakuácia: ak na pokyn záchranných zložiek budete musieť opustiť miesto, uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny, vezmite si najnutnejšie veci (doklady, cenné veci, lieky) a presvedčte sa, či aj susedia vedia, že majú odísť.

9. Postup zložiek IZS a havarijná odozva podniku

Eliminovanie následkov potenciálnej ZPH alebo aspoň ich obmedzenie na najnižšiu možnú mieru je pri včasnom spozorovaní zaistené zásahom Závodného hasičského útvaru (ZHÚ), ktorý zabezpečuje službu

havarijnej odozvy s dostatočnou zásobou ľudských, materiálnych a ekonomických zdrojov. V prípade mimoriadnej udalosti, ktorá presiahne hranice podniku, sú informované a privolané jednotky integrovaného záchranného systému (IZS).

Ľudské zdroje: ZHÚ disponuje vyškolenými hasičmi-záchranármi; na prevádzkach sú vyškolení zamestnanci zaradení do protipožiarnych hliadok a do protiplynovej služby.

Materiálne zdroje: ZHÚ je vybavený dostatočným množstvom hasív, prostriedkami strojnej služby a je pripravený aj na likvidáciu ekologických havárií.

10. Plnenie povinností civilnej ochrany a plán ochrany obyvateľstva

- každoročne prostredníctvom karty civilného núdzového plánovania poskytujeme informácie o možnom nebezpečenstve, jeho rozsahu, spôsobe ochrany a likvidácii následkov,
- vznik mimoriadnej udalosti je oznámený príslušným štátnym orgánom v zmysle Informačného vyzozumievacieho systému, ktorý je súčasťou vnútorného havarijného plánu,
- hlásna služba pre zamestnancov, prevzaté osoby a bezprostredne ohrozené obce je zabezpečená podnikovým rozhlasom a autonómnym vyzozumievacím systémom (6+1 sirén),
- podnik monitoruje nebezpečné látky v areáli stacionárnymi monitorovacími systémami a v prípade udalosti zabezpečuje monitorovanie ohrozeného územia mobilným monitoringom ZHÚ.

Dokumentácia Plánu ochrany obyvateľstva obsahuje opatrenia na ochranu obyvateľstva pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulácii s nebezpečnými látkami.

11. Cezhraničné účinky závažnej priemyselnej havárie

Na základe posúdenia rizika v bezpečnostnej správe podniku sa **nepredpokladajú** cezhraničné účinky závažnej priemyselnej havárie presahujúce územie Slovenskej republiky.

12. Prevencia ZPH, kontrola podniku a prístup k podrobnejším informáciám

Kontrolu dodržiavania zákona vykonáva koordinovaným spôsobom Slovenská inšpekcia životného prostredia. Kontrola je zameraná najmä na plnenie zákonných povinností na úseku prevencie ZPH, plnenie opatrení BOZP, prevádzkovú spoľahlivosť technických zariadení s vplyvom na prevenciu havárií, zabezpečenie povinností civilnej ochrany a plnenie opatrení ochrany pred požiarimi.

Dátum poslednej kontroly podniku podľa § 24: 23. 9. 2025 (kontrola vykonaná Slovenskou inšpekciou životného prostredia, Inšpektorátom ŽP Banská Bystrica).

Všetky údaje o podniku vrátane výsledkov kontrol sú dostupné v Informačnom systéme prevencie závažných priemyselných havárií a na webovom sídle podniku www.fortischem.sk. Táto informácia je dostupná aj na enviroportáli (sekcia PZPH – informačný systém PZPH).

Kontaktné čísla pre poskytnutie informácií v prípade ohrozenia:

- 112 – Integrovaný záchranný systém
- 150 – Hasičský a záchranný zbor
- 155 – Záchranná zdravotná služba

- 158 – Polícia
- 0915 981 151 – zmenový dispečer FORTISCHEM a. s.
- 0905 207 198 – odbor krízového riadenia OÚ Prievidza

Informáciu pre verejnosť vypracovala odborne spôsobilá osoba (špecialista na prevenciu ZPH):

Ing. Peter Šemrinec

Číslo oprávnenia: 0312

Tel.: 046/568 4040, 0905/378 726 E-mail: peter.semrinec@fortischem.sk

Nováky, 26. júna 2026